

Neodborný jazyk v kurze slovenčiny pre ukrajinských zdravotníkov

Common language in Slovak course for Ukrainian health care workers

Ľubomír Holík

Abstrakt: Ukrajinskí zdravotníci sa stali súčasťou slovenských nemocníc a zdravotníckych zariadení, Aby mohli vykonávať svoju prácu, musia prejsť odbornými skúškami, vrátane tej zo slovenského jazyka. Slovenský jazyk potrebujú aj na prácu s pacientmi. Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky v spolupráci s Lekárskou fakultou Univerzity Komenského organizuje jazykové kurzy pre ukrajinských zdravotníkov. Súčasťou kurzu sú primárne gramatika a slovenská lekárska terminológia, ktoré sú esenciálnou súčasťou ich profesie. Okrem cvičení zameraných práve na vyššie spomínané, som zaradil do výučby aj doplnkové cvičenia na neodborný jazyk, pretože môžu prísť do kontaktu aj s ním. V tomto článku som sa zameril na frazeologizmy v neodbornom ústnom a jazykovom prejave, ktoré obsahujú ako základ časti tela a kolegovia alebo pacienti ich používajú v konverzácií. Ďalšou oblasťou sú bohemizmy, ktoré sú veľmi bežné a slovenskí používatelia si často ich prítomnosť ani neuvedomujú. Ukrajinským zdravotníkom som naplánoval cvičenia na odhaľovanie chýb, do ktorého som zamiešal aj niektoré bohemizmy. Frekventanti prichádzajú do kontaktu aj s mladými ľuďmi a majú deti, ktoré môžu prinášať slangové výrazy zo školy domov, takže tie som taktiež zaradil do kurzu. Ďalej článok skúma aj opačnú stranu a to archaizmy. V závere som sa ešte pozrel na slová a vety z rôznych regiónov Slovenska, pretože aj naši študenti pracujú po celej krajine a lokálne výrazy sa môžu tiež vyskytnúť, ale toto som poňal iba doplnkovo, s tým, že som neočakával orientáciu študentov v tejto oblasti. Cieľom pridania cvičení na neodborný jazyk bolo zvýšiť rozmanitosť cvičení, ako aj zaviesť formu učenia hrou.

Kľúčové slová: archaizmus, bohemizmus, dialekt, frazeologizmus, neodborný jazyk, slang, terminológia

Abstract: Ukrainian healthcare workers became a big part of Slovak health facilities. But they need to pass exams in the field of medicine they want to work in, plus from the Slovak language, needed for communication with their colleagues and patients. Naturally, they need to go through grammar and medical terminology, which are essential parts of their profession. The Ministry of Health of the Slovak Republic in cooperation with Faculty of Medicine of Comenius University organizes language training courses in Slovak for them. Besides the already mentioned exercises, I offered additional exercises, which are focused on common language, they can come to contact with in their work. This article deals with idioms, which are frequently used in conversation by their colleagues and patients. The next topic this article covers are bohemisms. Native speakers of Slovak use these words, often without even noticing it. We practised spotting those words in exercises focused on mistakes. Our students are also facing slang used by young people in hospitals as well as their children who are visiting Slovak schools. So, I added also exercises with those words. On the other side, I also offered exercises with archaisms. The aim of that activity was just pure relax and fun. The last part of this article

deals with regional words from different parts of Slovakia, where our students work, but this activity was just supplementary. Common language exercises aimed to increase the diversity of exercises and add a playful form of learning into the process.

Key words: archaism, bohemism, dialect, idiom, common language, slang, terminology

Úvod

Súčasná geopolitická situácia spôsobila masívny príchod obyvateľov Ukrajiny na územie Slovenskej republiky, čo sa prirodzene dotklo aj zdravotníkov, či už lekárov alebo zdravotných sestier. Práve pre tieto dve menované kategórie organizuje Ústav lekárskej terminológie a cudzích jazykov Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v spolupráci s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky kurzy odborného slovenského jazyka. Nosnou súčasťou kurzov sú základy slovenskej gramatiky, slovenská lekárska terminológia a slovenčina ako nástroj konverzácie medzi slovenským pacientom a ukrajinským zdravotníkom. Formou rozmanitých aktivít sa študenti pripravujú na komunikáciu v slovenských zdravotníckych zariadeniach. Problematike zahraničných študentov medicíny a prepojení každodenného jazyka a odborného sa v českom priestore, mimo iných venuje aj Ivana Rešková v rámci jej prezentácií na konferenciách *Propojení všeobecného a odborného jazyka u zahraničných mediků* (2019) a *Čeština pro specifické účely z pohledu autora* (2021), v slovenskom priestore napr. Radoslav Ďurajka. Práve spomínaný autor síce vo svojom príspevku *Slovenčina ako cudzí jazyk na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave* narážal na ešte iba študentov medicíny, avšak zameranie ich kurzov je totožné s kurzami pre už vyštudovaných lekárov a zdravotné sestry, ktorí prichádzajú z Ukrajiny:

Uvedomujeme si, že študentov neučíme striktne odborný jazyk. Našich študentov učíme porozumieť pacientom, ktorí budú laicky opisovať svoje symptómy, ale zároveň ich orientujeme na odbornú komunikáciu (názvy chorôb, orientácia v nemocnici, ...), trénujeme zapísanie správy z vyšetrení. Kurzy slovenčiny sa opierajú predovšetkým o komunikačný cieľ a možnosť frekventanta uplatniť sa v konkrétnom odbore (Ďurajka, 2016–2017, s. 9).

Pre konverzačné účely sú zvolené aktivity súvisiace s diskusiou na rôzne medicínske témy ako aj témy z každodenného života. Taktiež študenti hrajú roly, v ktorých sú lekármi alebo pacientmi, tým, že dostanú stručný popis situácie a vo dvojiciach pracujú na vytvorení dialógov. Dostávajú aj domácu úlohu napísať kazuistiku zo svojho odboru, čiže niečo ako malý projekt. Gramatiku precvičujeme pomocou cvičení, v ktorých si študenti upevňujú skloňovanie podstatných mien a časovanie slovíes, ako aj neflektívne slovné druhy ako sú predložky a spojky. Takéto cvičenia majú väčšinou formu dopĺňania z ponúknutých možností, transformácie slov daných v zátvorkách alebo uplatnenia vlastných vedomostí, keď majú vo vete iba prázdne miesto a musia sa rozhodnúť, čo by tam logicky ako aj gramaticky bolo vhodné doplniť. Veľmi podobné typy aktivít sa realizujú aj pri lexikologických

(terminologických) cvičeniach, pomocou ktorých si upevňujú frekventanti slovnú zásobu, ktorú potrebujú nielen pri práci s pacientmi, ale aj pri písaní lekárskejších správ. Okrem toho sa využívajú aj cvičenia zamerané na prácu s textami, či už odbornými alebo populárno-náučnými (spravodajskými) zameranými na novinky z medicíny, či legislatívu v oblasti zdravotníctva. Ďalej študenti vypracúvajú cvičenia zamerané aj na prácu s videami, ktoré sa venujú návštevám ordinácii rôznych medicínskych špecialistov a rôznym typom vyšetrení a zákrokom.

Do mozaiky týchto aktivít som sa rozhodol zaradiť na každej hodine pre pokročilé skupiny, ktoré už absolvovali kurzy pre začiatočníkov, aj cvičenia zamerané na ne odborný jazyk, s ktorým účastníci kurzov taktiež prichádzajú do kontaktu, či už vo svojej práci alebo sa s ním stretnú ich príbuzní, ktorí prišli s nimi na Slovensko, pretože je dôležité porozumieť aj tejto stránke jazyka, čo je hlavná téma článku. Okrem dopĺňania z ponúknutých možností, som im najčastejšie rôzne ne odborné výrazy ponúkol vo vetách, v ktorých boli zvýraznené a študenti sa snažili odhaliť význam daných slov.

Frazeologizmy a idiómy

Keďže časti ľudského tela tvoria významnú zložku frazeologizmov resp. idiómov, rozhodol som sa ich zaradiť do výučby. František Čermák (2017) pracuje s termínmi frazéma (frazeologizmus) a idióm, tak, že prvý termín spája s formálnym hľadiskom a ten druhý so sémantickým. No, napriek tomu Čermák ponúka základnú definíciu pre oba pojmy, tak, že ide o takú jedinečnú ustálenú kombináciu minimálne dvoch prvkov, z ktorých niektorý (alebo aj žiadny) nefunguje rovnakým spôsobom v žiadnej inej kombinácii alebo viacerých kombináciách, resp. sa vyskytuje v takej funkcii iba v jednom výraze, príp. niekoľkých málo.

Okrem toho, že spomínané výrazy sú aj neoddeliteľnou súčasťou každodennej komunikácie, pridal som aj tie, ktoré sa neskladajú iba z názvov časti ľudského tela. Predmetné spojenia vniesli do vyučovacieho procesu prvky hravosti a odľahčenia, inak prísne medicínsky zameraných aktivít. Začal som využitím tých z učebnice *Slovenčina pre študentov medicíny* od Radoslava Ďurajku a Valérie Jamrichovej (2022), spomínajú učebnicu na našom ústave využívame na vzdelávanie študentov v anglických verziách programov všeobecné lekárstvo a zubné lekárstvo, t. j. pre našich študentov v prvom a druhom ročníku doktorského štúdia (novo sa však v budúcnosti ráta aj s využívaním danej učebnice v zimnom semestri v treťom ročníku). Autori vybrali dvanásť spojení, ktoré sú Slovákom veľmi dobre známe a stále sú frekventované v našej bežnej reči. Nižšie ich uvádzam:

Mať srdce zo zlata. Mať tvrdú hlavu. Mať veľké oči. Mať niekoho v žalúdku. Liezť niekomu na nervy. Mať niečoho/niekoho po krk. Byť samé ucho. Krv nie je voda. Ruka ruku umýva. Mať maslo na hlave. Mať za ušami. Mať plné zuby niečoho/niekoho (Ďurajka, Jamrichová, 2022, s. 137).

Okrem vyššie spomenutých som ešte doplnil pár ďalších z verejného povedomia.

Držať prsty niekomu. Padnúť niekomu do oka. Mať obe ruky ľavé. Držať jazyk za zubami. Stratit' jazyk (reč).

Študentov spomínané spojenia zaujali a zároveň rýchlo odhalili ich skryté významy. Je to spôsobené dvomi faktormi. Prvým bola podobnosť s frazeologizmami (resp. idiómami) v ich materinskom jazyku a druhým sa ukázalo ľahké pochopenie skrytého významu v tvrdeniach, pretože už slovenský jazyk ovládali na vyššej úrovni a vedeli v ňom aj premýšľať. Ešte som pridal nasledujúce, ktoré som zvolil náhodne na základe subjektívneho pocitu, že by ich mohli zaujať, ale zároveň, by nemali byť zložité na pochopenie:

Iný kraj, iný mrav. Aj bez brady ľudia mladí, dajú niekedy dobrej rady. Ani čert nie je taký čierny, ako ho maľujú. Natáhuješ to ako gumu na trenírkach. Určite neurobí dieru do sveta. Vyšli úplne na psí tridsiatok. Nehádz flintu do žita. Nebuď ako z cukru.

Okrem frazém, tak povediac všeobecných a inšpirovaných našou kultúrou, som využili aj prevzaté, inšpirované gréckou antickej literatúry, ktoré som zakomponoval do nasledujúcich viet:

Vyzerá to tu ako v Augiašovom chlieve. Nad ich vzťahom visí Damoklov meč. Písanie rukou je jeho Achillova päta.

Kým prvá veta bola pre frekventantov ťažká a neprišli s vysvetlením toho, čo sa skrýva za „Augiašovým chlievom“, zvyšné dve boli okamžite pochopené, možno aj preto, že im boli príbehy skrývajúce sa za danými spojeniami známejšie. Celkovo však bolo vidno, že takáto aktivita študentov zaujala. Pôsobili, že im zlepšila náladu a bolo cítiť aj istú hrdosť, že dešifrovali ich významy. Dokonca s odstupom niekoľkých týždňov mi spätne viacerí hovorili, že zo spomínaných spojení preskúšali aj svojich kolegov a tých to tiež zaujalo.

Bohemizmy, slang a archaizmy

Roky, počas ktorých Slovensko tvorilo jeden administratívny celok s Českou republikou, sa prejavili výrazne aj v našom jazyku. Historicky je dokladovaný transfer českej odbornej terminológie do slovenčiny, ktorá sa na začiatku 20. storočia preberala z českého jazyka, ale čeština prenikla aj do bežného diskurzu, niekedy zachovaním slova v pôvodnej českej podobe, inokedy miernymi modifikáciami cez proces asimilácie, keď používateľ jazyka ani nevníma cudzosť a nespisovnosť daného výrazu. Domnievam sa, že etablovanie sa na takéto výrazy sa u ukrajinských zdravotníkov prejavilo aj pri písaní kazuistík, ktoré mali ako domácu úlohu, lebo jednoducho videli dokumenty napísané ich slovenskými kolegami, v ktorých boli

prítomné bohemizmy, a tak ich prevzali, pretože keď ich odovzdali, bohemizmy som tam okamžite postrehol. A práve tieto výrazy som zakomponoval aj do cvičení zameraných na hľadanie chýb, pravdaže, som ich zamiešal do cvičení, v ktorých sa vyskytovali aj iné chyby, napríklad nesprávne vykanie, logicky nevhodné prepozície, či rôzne nesprávne koncovky. Uvádžam príklady na využité bohemizmy, ktoré som vložil do viet:

Prečítajte mi šiesty odstavec. Zahájenie operácie prebehlo bez problémov. Prosím, ľahnite si na lehátko. To je púhy nezmysel. Lekár predpísal pacientovi kľudový režim. Nové vybavenie je bez závad. Mamička prišla na vyšetrenie s kojencom. Pred ambulanciou bola dlhá rada. Operačný program ide podľa druhej primárovej varianty. Úraz sa stal behom sekundy. Jedná sa o fraktúru praveho zápästia.

V daných vetách ide o nasledujúce bohemizmy – odstavec (správne je odsek), zahájenie (správne je Začiatok operácie prebehol ...), lehátko (správne je ležadlo), púhy (správne je čistý alebo číry), kľudový (správne je pokojový), závada (správne je chyba alebo porucha), kojenec (správne je dojča), rada (v tomto význame je správne rad), varianta (správne je variant), behom (správne je v priebehu), jedná sa (správne je ide o).

Cieľom aktivity bolo, aby vedeli ukrajinskí zdravotníci, že sa takéto chyby v kauzistikách a pri vyšetrení vyskytujú, často aj preto, lebo všetko prebieha rýchlo a lekári musia rýchlo komunikovať, či už ústne alebo písomne. A tiež, aby vedeli rozlíšiť rozdiely medzi tým, čo tam má byť a tým, čo sa tam vyskytlo iba, preto, že ich slovenský kolega si v rýchlosti nespomenul, ako sa to správne nazýva. Preto si myslím, že je vhodné poučiť ich o tom, čo je správny výraz a čo nie. Najmä, keď berieme do úvahy odhodlanie študentov zvládnuť slovenčinu, čo najlepšie, ako je to pre nich možné.

Mnohí študenti našich kurzov majú dospievajúce deti, ktoré môžu od svojich slovenských rovesníkov pochytiť slangové výrazy dnešnej mladej generácie, ako aj samotní frekventanti môžu prísť pri svojej práci do kontaktu s mladými pacientmi. Problematikou zahraničných študentov v kontakte s českými detskými pacientmi sa zaoberala napríklad Linda Doleží v príspevku *Čeština jako cizí jazyk a komunikace s dětským pacientem* (2022). Autorka sa zaoberá tým, že detskí pacienti sú súčasťou učebných materiálov, ale často sú to ukážkovo komunikujúce nereálne modely detí. Jej zameranie bolo na menšie deti, čím sa líši od tohto príspevku, v ktorom sa zameriavam na jazyk tínedžerov, konkrétne slang.

Zuzana Popovičová Sedláčková píše v publikácii *Slang v mládežníckom diskurze* (2013): „Slangové výrazy považujeme za dominantnú jazykovú matériu diskurzu mladých, ktoré sa ako špecifický jazykový kód explicitne vzťahujú na každodennosť a neformálnosť komunikácie“ (s. 6). Práve ten aspekt každodennosti poukazuje na to, že slang je neoddeliteľný od mladých ľudí, ktorí si často ani neuvedomujú, že voči lekárovi používajú lexiku totožnú, akú využívajú voči svojim vrstov-

níkom. Z tohto dôvodu je dobré poučiť frekventantov kurzov o slangových výrazoch. Tie som prevažne vybral z vyššie spomínanej publikácie, volil som výrazy, ktoré sú ešte stále aktuálne a nadčasové. Slangové slová som využil vo vlastných vetách:

Bože, to je dnes, ale kosa! Zajtra nemôžem, mám behačky. Nebud' brzda a príď na párty. Máš naozaj krásnu kérku na ramene. Si taká krásna ani omietku nepotrebuješ. Necháluj toľko, budeš vyzerat' hrozne. A budeme pariť do rána. To bol teda doják, úplne ma to rozplakalo. Som z toho celého na prášky. Všetko toto mám na háku. Netlač mi tu kaleráby do hlavy. To som nevedel, že je cépečkár. To je, ale krásna čajka. Toto je, ale mrte skvelý nápad. Tie hodinky sú čorka. To bola poriadna haluz. Helfneš mi s upratovaním? To si teda zabil. Zajtra sa idem rozbiť. Čo tu len tak vegetuješ.

Keďže, publikácia, z ktorej som čerpal je už staršia, doplnil som aj päť slov, ktoré súčasní tínedžeri používajú a v spomínanej publikácii chýbali. Išlo o slová „záhul“, „škule“, „čávo“, „vajgel“ a „flexit“. V týchto vetách boli ponúknuté študentom:

Tak toto je poriadny záhul. Potrebuješ škule. To je teda divný čávo. Zahod' ten vajgel. Je to otravné ako flexí.

V porovnaní s frazeologizmami a bohemizmami, tu už nastali veľké problémy s porozumením, výnimkami boli slová „kérka“ a „helfnúť“. Avšak, túto skutočnosť nepovažujem za prekvapivú a rozhodne to nehodnotím kriticky. Mnohí Slováci staršej generácie majú problém rozumieť svojim deťom alebo vnúčatám. Práveže, cvičenia, kam som zamiešal aj spomínanú lexiku, boli skvelou príležitosťou na zábavnú aktivitu, v ktorej frekventanti hádali význam a podľa odozvy ich to aj bavilo.

Na opačnom spektre od jazyka mladých sa nachádzajú archaizmy, ktoré používali staršie generácie. Jozef Mistrík píše, že archaizmy sú:

... slová, niektoré významy slov alebo slovné spojenia, ktoré sa bežne nepoužívajú a v súčasnej spisovnej slovenčine sú štylisticky príznakové ... Na rozdiel od historizmov majú v slovenskom jazyku zväčša svoje synonymá (Mistrík et al., 1993, s. 68).

Jedno cvičenie zamerané na desať archaizmov som zaradil iba na vytvorenie kontrastu medzi slangom a ich protipólom, išlo najmä o hravú formu učenia a študenti hádali význam archaizmov, ktoré som zaradil do viet, archaizmus bol vždy zvýraznený, takže ho nemuseli vo vete hľadať.

Tento týždeň sú v bratislavskom kraji vakácie. Ten chlapec má veľmi zlé mravy. Cestou z roboty sa zastavím v apatieke. Mnohé ženy dostali na Valentína bukrétu. Počas varenia budeš potrebovať fertuchu. Idem si kúpiť mrazivo. Keď vidím četníka, cítim sa bezpečnejšie. Jej synovec bol v árešte. Neprechádzaj cez čierťaz. Rýchlo zavolajte nejakého felčiara. Jeho manželka je opäť samodruhá.

Dané cvičenie malo úspech a okrem slova „čierťaz“ boli všetky ostatné archaizmy veľmi rýchlo spárované s ich súčasnejším synonymom. Je však pravda, že slovo

„čiertáž“, čiže hranica, nepatrí k často sa vyskytujúcim a mnoho Slovákov by malo problém ho dešifrovať. Najprv zmätenosť spôsobilo aj slovo „samodruhá“, avšak študentka, ktorá je pôrodná asistentka, mu rozumela, čo len ukázalo, že každý študent vo svojej práci získava lexiku, súvisiacu s jeho odborom a nielen tú oficiálnu, ale aj súčasnú.

Dialektizmy

Do mozaiky slov z neodborného jazyka som vybral aj nárečové slová. Väčšina frekventantov pôsobí buď na západnom Slovensku (prevažne v Bratislave) alebo na východe. Takže, som vybral bratislavské výrazy a východniarske slová. Pri oboch som čerpal z internetu, pretože to je prejav súčasného „živého“ jazyka. V prípade bratislavských výrazov som vychádzal najprv z článku Tomáša Stupavského *30 najlepších bratislavských výrazov: Ktoré slová bežne používate aj vy?* Výrazy z Bratislavy majú presah na celé Slovensko, čiže je sporné, či sú viazané iba na Bratislavu. Využil som tieto výrazy, ktoré som použil vo vetách:

To je nechutné, ako tu tí mladí flusajú! Môj syn zas labzuje. Lepilo mi tam poriadne. Je plonkový. Tam nepôjdem, to je poriadny pajzel.

Tieto výrazy vyvolali opäť veľmi zaujímavú diskusiu zameranú na odhadovanie významu. Okrem toho som pridal ešte výrazy z facebookovej skupiny *Prešpurčina ešte nezgegla*, kde sa často diskutuje o bratislavských výrazoch. Napriek mierne vulgárnemu názvu skupiny, je väčšinou konverzácia v skupine distingvovaná a informačne nasýtená. Rozhodne by som ju odporučil aj ľuďom skúmajúcim históriu Bratislavy, ale hľadajúcim informácie o rôznych stavbách v hlavnom meste. A práve, tiež špecifické výrazy pre bývalý Prešporok, sú často témou diskusií. Opäť som výrazy použil vo vetách, v ktorých boli archaizmy zvýraznené a mali dešifrovať ich význam.

To mi naozaj štymuje. Ten pacient je korhel. Práca tejto zdravotnej sestry je komótna. Pokiaľ ste v karanténe, nemôžete ísť na čunder. Sestra, prived'te dnu toho medika s bajúzmi. Nový sanitár často blicuje. Zrazila sa s druhým autom, lebo jej nefungoval ľavý blinker. Dúfam, že dnes v cukrárni nenatrafím na žiadnu rafiku. Starší lekári zvyknú svojim mladším kolegom kafrať do práce. Pána doktora Hladkého nájdete vzadu, ľahko ho spoznáte, je to štramák.

Východniarske výrazy som prevzal rovno v celých vetách, ktoré som čerpal z článku Aliho Trachanoviča *Východniarsky slovník pre začiatočníkov. Vtipné hlášky a slová, ktoré pobavia, no neurazia*. Dôvod, prečo som si vybral tento článok, bol, že dané vety boli rovno aj vysvetlené, čo mi pomohlo, pretože úprimne sa musím priznať, že tieto vety robili problém aj mne, nieto ešte mojím študentom z Ukrajiny.

Merkuj, bo še zdzigaš. Kup sebe dajaku fajnu očšu a dobre ci budze. No leň še namasci, nabrizgaj na sebe toten maglajz, bo načisto krasna veckal' budžeš. Poprataj chyžu. Daj dole toten firhang, pytam ce. Co ci

peče/dziga už načisto? Neznam ci kazac. Nehutor/nehuč šaleniny, pytam ce. Neznam ci kazac a ani še mi o tym nechce rozдумovac. Ja nepyskata, bo co pravda, ne hrich (Trachanovič, 2020).

Ako som už spomenul tieto vety boli veľmi ťažké na pochopenie a celkovo, keď to porovnáam s predchádzajúcimi skupinami výrazov, toto bola skupina, kde sa študenti takmer vôbec nechytli. Ale, pravdaže, nešlo o prekvapenie a zároveň väčšina z nich sa s tými vetami nikdy v praxi nestretne.

Záver

Slovenský jazyk je pre ukrajinských zdravotníckych pracovníkov základným pracovným nástrojom pre prácu v našej krajine. Vďaka podobnosti medzi ním a ich materinským jazykom je slovenčina pre nich ľahším jazykom, ako napríklad pre študentov z nemecky hovoriacich krajín, aj keď musia čeliť jeho výzvam, ako aj samotnému životu v pre nich cudzej krajine. Z toho dôvodu som sa rozhodol zaradiť na hodinách slovenského odborného jazyka v medicíne aj aktivity zamerané na neobdobný jazyk. Okrem ich nespochybniteľného významu pre oblasť porozumenia priniesli aj prvok zábavy a motiváciu sa učiť a vidieť slovenský jazyk v rôznych podobách, aj tých menej strohých. Tomuto faktoru som prispôsobil aj zdrojové materiály, z ktorých som čerpal, pretože časť z nich nie je z vedeckého a odborného sveta.

Študenti dané cvičenia robili s radosťou, tešili sa z nich a s nadšením analyzovali poskytnuté výrazy a snažili sa odhadnúť ich význam. Dokonca niektorí z nich, z týchto výrazov skúšali aj svojich slovenských kolegov a tešili sa, keď títo kolegovia ich význam náhodou nevedeli a oni im ho mohli vysvetliť. A z tohto usudzujem, že cvičenia na neobdobný jazyk neboli strata času a študenti sami v závere skonštatovali, že im tieto cvičenia pomohli vo fungovaní v práci aj v ich každodennom živote.

Literatúra

- ČERMÁK, F. (2017). Frazém a idiom. In KARLÍK, P., NEKULA, M. & PLESKALOVÁ, J. (eds.), *CzechEncy – Nový encyklopedický slovník češtiny*. [online]. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/FRAZ%C3%89M%20A%20IDIOM>
- DOLEŽÍ, L. (2022). Čeština jako cizí jazyk a komunikace s dětským pacientem. In DVOŘÁČKOVÁ, V., ŠVANDA, L. & REŠKOVÁ, I. (eds.), *Výuka jazyků na lékařských fakultách II. Sborník příspěvků z konference 9.–10. 9. 2021 Brno* (s. 140–147). MU. [online]. Dostupné z: <https://civ.med.muni.cz/media/3473989/sbornik-final-2511-2022.pdf>
- ĎURAJKA, R. (2016–2017). Slovenčina ako cudzí jazyk na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. In ŠAJGALÍKOVÁ, H., ELIÁŠOVÁ, V. & ŠIMKOVÁ, S. (eds.), *CASALC Review* 3 (s. 5–17).
- ĎURAJKA, R., & JAMRICHOVÁ, V. (2022). *Slovenčina pre študentov medicíny*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave.
- MISTRÍK, J. et al. (1993). *Encyklopédia jazykovedy*. Bratislava: Obzor.

POPOVIČOVÁ SEDLÁČKOVÁ, Z. (2013). *Slang v mládežníckom diskurze*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave.

Prešpurčina ešče nezgegla. [2023]. [online]. Dostupné z: https://www.facebook.com/groups/1123586671090101/?hoisted_section_header_type=recently_seen&multi_permalinks=6061939507254768

REŠKOVÁ, I. (2019). Propojení všeobecného a odborného jazyka u zahraničních mediků. In *Čeština a slovenština jako cizí jazyky na lékařských fakultách*, 5.–6. 2. 2019 MU Brno. (prezentace na konferenci)

REŠKOVÁ, I. (2021). Čeština pro specifické účely z pohledu autora. In *Výuka jazyků na lékařských fakultách II*, 9.–10. 9. 2021 MU Brno. (prezentace na konferenci)

STUPAVSKÝ, T. (2015). *30 najlepších bratislavských výrazov: Ktoré slová používate denne aj vy?*. [online]. Dostupné z: <https://bratislava.dnes24.sk/30-najlepsich-bratislavskych-vyrazov-ktore-slova-pouzivate-denne-aj-vy-211003>

TRACHANOVÍČ, A. (2020). *Východniarsky slovník pre začiatočníkov. Vtipné hlášky a slová, ktoré pobavia, no neurazia*. [online]. Dostupné z: <https://emefka.sk/vychodniarsky-slovnik-pre-zaciatocnikov-vtipne-hlasky-a-slova-ktore-pobavia-no-neurazia/>

Autor

Mgr. Lubomír Holík, PhD., e-mail: lubomir.holik@fmed.uniba.sk, Ústav lekárskej terminológie a cudzích jazykov Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, Špitálska 24, 813 72 Bratislava

Autor je absolventom magisterského odboru prekladateľstvo a tlmočníctvo v kombinácii slovenský jazyk a literatúra a anglický jazyk a kultúra na Filozofickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a doktorandského štúdia odboru filológia v programe dejiny a história slovenskej literatúry na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove. Pôsobí na pozícii odborného asistenta pre výučbu odborného anglického jazyka a odborného slovenského jazyka na Ústave lekárskej terminológie a cudzích jazykov LFUK v Bratislave. Vyučuje anglický jazyk v slovenských programoch Všeobecné lekárstvo a Zubné lekárstvo, ako aj slovenský jazyk v anglických programoch Všeobecné lekárstvo a Zubné lekárstvo a tiež slovenský jazyk pre ukrajinských zdravotníkov a tiež vyučoval slovenský jazyk pre zahraničných študentov, študujúcich v slovenských programoch. Venuje sa témam didaktiky jazyka a literatúry, ako aj písaniu vlastnej beletristickej tvorby a audiovizuálnemu prekladu.